

ЖОВТЕНЬ

Виходить з січня 1927 р.

1981

№20 (1110)

Київ

Ціна номера 20 коп.

ЖОВТЕНЬ

Плакат В. ПОПЕНКА (м. Полтава)

1917 1981

СЛАВА ЖОВТНЮ!

ВІД ЩИРОГО СЕРЦЯ ВАШОГО ПЕРЦЯ

Я гармошку розтягаю
Від плеча і до плеча
І співанкою вітаю
Свого друга читача.

Не втрачати ані грама
Скарбів рідної землі —
Ось яка у нас програма
Зокрема і взагалі.

Тим співаю честь і славу,
Хто собі лиш не гребе,
Хто збагачує державу,
А не тільки-но себе.

Шаленіють супостати.
Та стараються дарма:
Нам на брехні — наплювати!
Взагалі і зокрема!..

З Жовтнем, друже незрадливий!
Я тобі сказати рад:
Будь здоровий та щасливий!
Щоб усе йшло на лад!

Сип, гармошко, з перебором!
Розлягайтеся, баци!..
Гей, а звідки ж ото хором
Линуть хриплі голоси?!

Сип, гармоніє весела,
З переливом передзвін.
У міста, у рідні села
Читачеві — мій уклін!

Нам — тиснуть на всі педалі,
Під знаменом Жовтня йти
Неухильно вище й далі —
До прекрасної мети!

Щоб на нашій спільній ниві,
На заводі, у сім'ї —
Всюди ми були дбайливі
І ошадні хазяї.

Тим, хто славні починання
Звик доводить до кінця, —
Найщиріше шанування
Ще й співаночка оця!

Наші недруги здійсмають
Тарарам на цілий світ —
І гарчать, і завивають,
Мов собаки з-під воріт.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

— Ніяк не можу змиритися з тим, що Аврора — то богиня ранкової зорі.

НА СЛУЖБІ ГЛУПСТВА Й БЕЗУМСТВА

Усіляких віщунів, які, мовляв, наперед знають, що і як має відбутися в зовсім далекому, не зовсім далекому і вже у зовсім недалекому майбутньому, на Заході ніколи не бракувало. Прозірливості їхній годі й межу якусь визначити: беруться передрікати все — від того, коли й на якому місці у вас чиряк вискочить, до кінця світу включно. А оце їхні лави ще й поповнилися: президент Сполучених Штатів Америки Р. Рейган гучно — через пресу й телебачення — провістив, що наближається «скорий кінець» комунізму. (Видать, усілякими іншими справами заклопотаний будучи, президент не вказав конкретної дати, навіть не розтлумачив, як саме оте «скорий» розуміти; просто «скорий» — та й усе!).

Але виступаючи в іпостасі ясновидця, містер президент, правду кажучи, в даному разі не може на оригінальність претендувати. Де вже там! Подібні віщуні почали той «кінець» передрікати ще 64 роки тому, відразу ж після Великого Жовтня. При цьому вони претендували навіть на вищу кваліфікацію — точніше окреслювали строки життя, відведені нашій державі: хто визнавав за нею можливість проживити два місяці, а хто — навіть аж цілий рік! Але не більше. Коли ж Радянська держава, свої перші роковини відсвяткувавши, довго жити не наказала, горе-пророки щось там підрахували та покумекавши, заявили: «Других роковин Радянської влади вже не буде». Саме отак було й написано 7 листопада 1918 року в англійській газеті «Таймс». А американська «Нью-Йорк таймс» просто назвала нашу революцію «випадковістю», яку, мовляв, історія скоро виправить. (Зауважте: отут надibuємо й оте хоча й утішливе для декого, але не таке вже й конкретне «скорю»).

І провісниками тими виступали, зважте, люди теж неабиякі — політичні діячі, дипломати, професори. Про оту ж, скажімо, «випадковість» писав американський учений і дипломат Дж. Кеннан. Бачите, пояснював він, уся справа в тім, що тієї революційної ночі хтось там у Зимовому палаці не замкнув якихось там задніх дверей. Оця випадковість, мовляв, і зіграла вирішальну роль. Але ж історія, мовляв, не терпить випадковостей, так що скоро все стане на свої, мовляв, місця... (Об'єктивності ради відзначимо, що отой же Дж. Кеннан згодом таки схаменувся і помітно порозумнішав у своїх судженнях про нашу державу й комунізм узагалі. Що ж, як то кажуть, краще пізно, ніж ніколи. Бо деякі його колеги й досі здорового глузду не набралися.)

Оголошуючи нашу революцію «випадковістю», провіщаючи нашому ладу коротке життя, ті віщуні, видно, й самі собі не вірили. В кожному разі, на долю, на ту ж таки історію — не дуже покладалися, бо водночас закликали душити молоду Радянську державу. Згадаймо хоча б У. Черчілля. Разом із своїми однодумцями по цей і той бік океану він спробував, було, зробити це силами 14 імперіалістичних держав та ще й із Денікіним, Юденічем, Врангелем та іншими — як їх там звали — вкупі. Але й він, і всі компаньйони його тільки облизалися, дулю з маком з'ївши. Потім велика надія в них була на Гітлера — думалося довершити його руками те, чого

самим зробити не вдалося. Чим усе це обернулося — добре відомо.

Видатний німецький письменник-гуманіст Томас Манн, не будучи сам комуністом, сказав про антикомунізм дуже вірно і влучно, назвавши його «найбільшим глупством нашої епохи». При цьому письменник ужив містке німецьке слово «торгайт», що означає водночас і глупство, і безумство.

І справді, глупство антикомунізму завжди поєднується із шаленим безумством, яке вже дорого обійшлося людству.

Видний американський юрист, обвинувач від Сполучених Штатів на Нюрнберзькому процесі Р. Кемпнер, людина далека від комуністичних переконань, дійшов вірного висновку: прагнення «задушити» комунізм, вигадки про «комуністичну загрозу» — саме це й привело до другої світової війни з її величезними людськими жертвами та руйнуваннями.

Але, всупереч урокам історії, оте глупство й безумство і після другої світової війни раз у раз брало на Заході верх над здоровим глуздом. Уже в березні 1946 року той же самий У. Черчіль проголосив Радянській державі «холодну війну». А його однодумець, тодішній президент Сполучених Штатів Г. Трумен тим часом із своїми генералами розробляв плани і війни гарячої, справжньої. Згадаймо план атомного нападу на Радянський Союз, план, відомий під назвою «Дропшот». Та й на батьківщині Черчілля, в Англії, теж задніх не пасли — тамтешній комітет начальників штабів також мав уже готовенький план атомного нападу на нашу країну. Та ще й із застосуванням хімічної й бактеріологічної зброї на додачу.

Породжене антикомунізмом глупство та безумство того разу не вибухнуло атомною катастрофою — і у Вашингтоні, і у Лондоні схаменулися. Не від розуму, а від страху перед розплатою. Плани війни гарячої залишилися лежати в сейфах. А от війну «холодну» запустили на повний хід. Щоправда, вже не ладналися, як то колись було чи й перед цим планувалося, порішити комунізм одним махом — тепер вони бралися його «відкидати». У самих тільки Сполучених Штатах цим займалися аж понад 200 різних закладів. Лише за одне десятиліття — з 1950 по 1960 рік — тут було склепано і захищено тисячу з гаком дисертацій про те, як найкраще «відкидати» комунізм.

На чільному місці в лавах того численного псевдовченого заокеанського антикомуністичного воїнства стояв пан Збігнєв Бжезінський. А по цей бік океану, у ФРН, навколо цієї справи вовтузився гер

Франц-Йозеф Штраус. Навіть написав таку собі книжечку «План для Європи». Про те, як «відкидати» комунізм саме на європейському континенті.

Згодом, виходячи із тамтешнього досвіду, американський соціолог У. Матаїс напише про все це так: «Відкидання» було суцільним глупством».

Але лицарі породжуваного антирадянщиною і антикомунізмом глупства й безумства, звісна річ, не утихомирилися: побачивши, що із «відкиданням» справа не клеїться, перейшли до «стримування» комунізму. А коли й це, що цілком зрозуміло, виявилось не під силу, узялися знову за сумнівне пророкування, користуючись при цьому таким терміном, як «ерозія». Комунізм, мовляв, штука не тривка — він ерозії піддається. Отож, провіщали вони, мине якийсь час, і вона — ота «ерозія», значить, — зробить із комунізмом свою справу — на труху його переведе.

Ця «теорія» виявилася такою втішливою та серцю їхньому милою, що два антикомуністи з професорськими титулами — відомий уже нам З. Бжезінський та чільний західнонімецький «радянознавець», колишній гітлерівський поспіпака К. Менерт — аж засперечалися були за право на її авторство.

Але, видать, і сьогодні віщуні, як і їхні, не раз уже та й не двічі посоромлені попередники, не дуже-то самі своїм віщуванням віру ймуть, не дуже на саму ту «ерозію», ними ж придуману, покладаються. Тому й уточнили: для того, щоб «ерозія» була швидкою й успішною, треба «розмивати» комунізм ізсередини.

Отак, бачите, шило з мішка й вилізло!

Щоб не так впадало в око, попередник теперішнього президента, прислухаючись до своїх учених порадинок, ставав у позу ревного й благородного захисника людських прав. А тепер от, як бачите, його наступник із своїм віщуванням про «скорий кінець» комунізму в пророки проскочити націляється.

Не думается, щоправда, що авторство того «одкровення» безроздільно самому президентові належить — тут, як і завжди, постаралися численні радники та консультанти.

Передрікаючи кінець комунізму, теперішні послідовники колишніх лжепророків, як бачимо, строків не вказують. Їм досить думати і переконувати себе в тім, що він таки буде. Та вже й не за горами, бо ж — «скорю». Знать, мав слушність уже згадуваний американський соціолог У. Матаїс, коли писав, що в такий спосіб вони втішають самі себе.

Либонь і тепер, коли відзначається 64-та річниця нашої революції, вони не проминуть нагоди бодай трохи себе тими вигадками втішити. Може, чого доброго, навіть строк, коли той «скорий кінець» настане, визначать. Цікаво, чорт візьми, який же то він цього разу буде? Звичайно, якби на те їхня воля, то й дня не дали б нам прожити. Але це, як відомо, ніколи від них не залежало, а нині, коли ми в свій 65-й рік вступаємо, — тим паче не залежить.

Яків БАЛАХ.

НАРОД
СКАЖЕ, ЯК
ЗАВ'ЯЖЕ

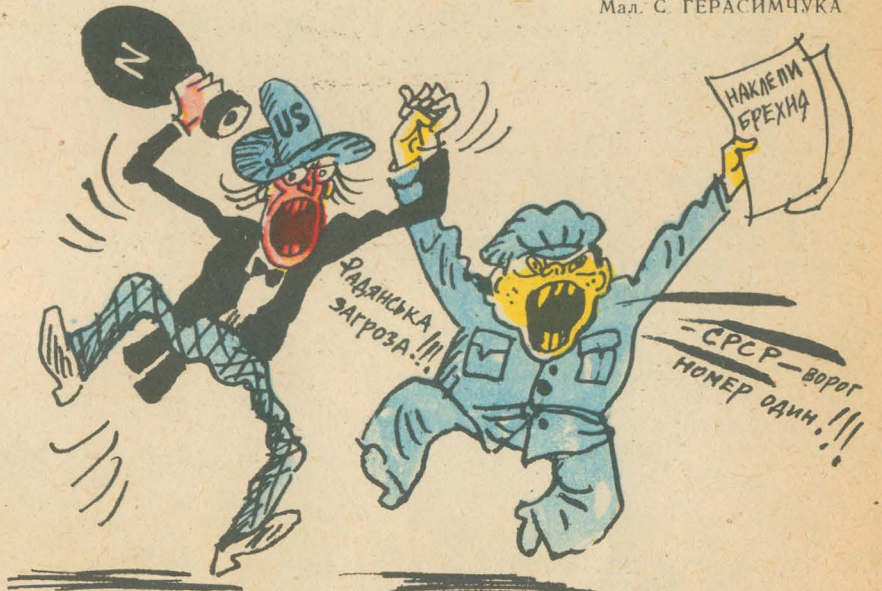
Тягни лямку, поки не викопають ямку.

Мал. О. МОНАСТІРСЬКОГО

Янгольський голосок, та чортова думка.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

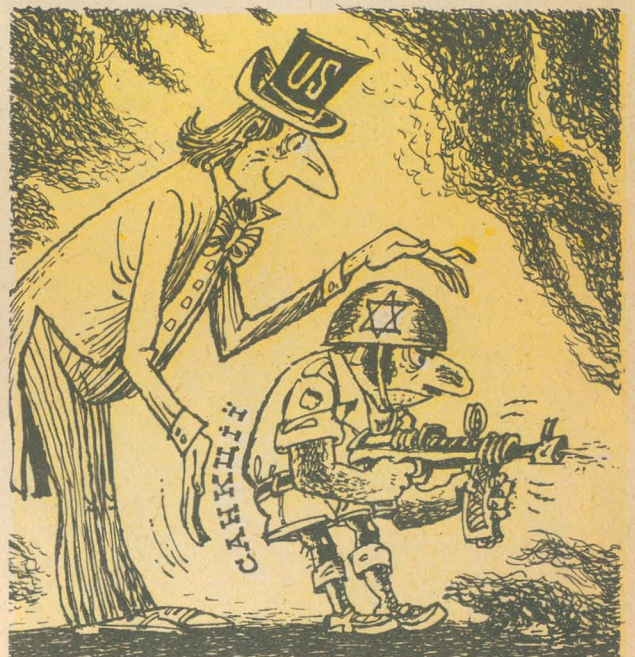
Зійшов з ума, та не з свого, а з чужого.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

У панів багато куплених брехунів.

Мал. В. ШИРЯЄВА

Одною рукою б'є, а другою гладить.

3 маловідомих творів

Де зараз ганебні прислужники гітлеризму — українсько-німецькі націоналісти? Вони, нікчемні наймити, або гасаять сьогодні в страху по Німеччині разом з битою гітлерівською армією, або ховаються в лісах та «схронах». Українсько-німецькі націоналісти вже не мають відваги показуватись людям на очі. Довголітні облудні фрази про «месіанство» міжнародних злодюг — Гітлера і Муссоліні, фрази про всепереможний, мовляв, «імперіалізм» українського націоналізму в супрязі з німецьким фашизмом вони замінили тепер на плісняві «схрони» в лісах і бандитські ножі проти визволених українських робітників, селян, інтелігенції західних областей України.

Цілком збанкрутілі в очах народу націоналістичні іуди бояться нині людських очей, жахаються ясного дня в наших містах і селах. Але був час, коли ці «лейтери» сьогоднішнього недобитого фюрера роками сиділи у Львові на «національно відповідальних» редакторських стільцях і за субсидії Геббельса та за тихою згодою Пілсудського і Бека облудно підготовляли незрячих людей до приходу «Великого інквізитора» на Україну. Донцови, коновальці, мельники, маланюки запевняли тоді, що вони, мовляв, здатні відродити за допомогою Гітлера і Муссоліні «український імперіалізм», що тільки вони, мовляв, творці справжньої української культури. Ображені на переможну Жовтневу революцію і на вільне повнокровне життя українського народу, ці запродавці малювали для своїх хазяїв Україну як «дикі поля» для імперіалістів-завойовників. Чорний бандит українсько-німецького націоналізму

Євген Маланюк так і малював німцям Україну.

Німецько-гітлерівські орди у 1941—1944 роках переконались на своїй шкурі, як Радянська Україна «кохає» гніт загарбників і рабство. Сьогодні навіть могили мільйонів гітлерівських загарбників, що впали від куль червоноармійців і партизанів на Україні, вже немає. Визволений український народ зрівняв ці могили з землею, щоб і сліду не залишилося від німецько-фашистської погані на Україні.

Трубадур українсько-німецького націоналізму Євген Маланюк зовсім не ховався з тим, що він, мовляв, «кривавих шляхів апостол». Цей каїн на службі німецького імперіалізму вважав, що наш вік — є вік «ярого автодафе» проти всіх здобутків Жовтня на Україні, він з лакейською тугою чекав приходу «великого інквізитора» — Гітлера на вільну і багату українську землю. В приступі ліричної щирості Маланюк навіть не ховав того, що він — тільки наймана собака на чужій службі:

А я тут на чужинних бруквах,
Чужий — несу чужий тягар.

Великі сини українського народу — Шевченко і Франко навчали нас вірно любити Україну і в дні радощів, і у «время люте», вони залишили нам неперевершені приклади такої полум'яної любові до матері-України й нашого народу.

Цю любов, вірність, відданість Україні й інтересам українського народу перейняли в Шевченка всі кращі наші радянські письменники і поети. Чому нас так глибоко хвилюють і захоплюють твори Тичини, Корнійчука, Бажана, Рильського, Малишка? А тому, що вони наскрізь народні, пройняті силою без-

смертних ідей любові до Батьківщини і ненависті до ворогів України. Вони показують, що трудящий народ по правильному шляху веде Комуністична партія.

У рефрені відомого вірша М. Бажана:
Ніколи, ніколи не буде Вкраїна
Рабою німецьких катів! —

є не тільки ненависть поета до гітлерівських загарбників. У цих рядках висловлена непохитна воля всього народу Радянської України — розгромити й вигнати підлих загарбників із рідної землі.

Україно моя, далі, грозами свіжо пропахлі,
Польова моя мрійнице, крапля у сонці з весла,
Я віддам усю силу, всю снагу до краплі,
Щоб з пожару ти встала, тополею в небо росла.

У цьому вірші Андрія Малишка дійсно синівська, шевченківська любов українського поета до рідної радянської землі, до матері-України. А що писав про Україну націоналістичний «поет» Євген Маланюк? Цей бандит-віршомаз називав Україну не інакше, як «байстрючою матір'ю», «блудницею», «розпустою», «неплодним трясцям» і іншою брудною лайкою безчесного гітлерівського лакея.

Українсько-німецькі націоналістичні виродки ніколи не любили України. Зрадники, що служили і служать найлютішим ворогам українського народу, не можуть любити Україну, вони можуть тільки ненавидіти її чорною ненавистю. Цю іудину ненависть запродавці відверто висловлює Маланюк. Для нього Україна — «мізерія чужих історій та сльози п'яних кобзарів».

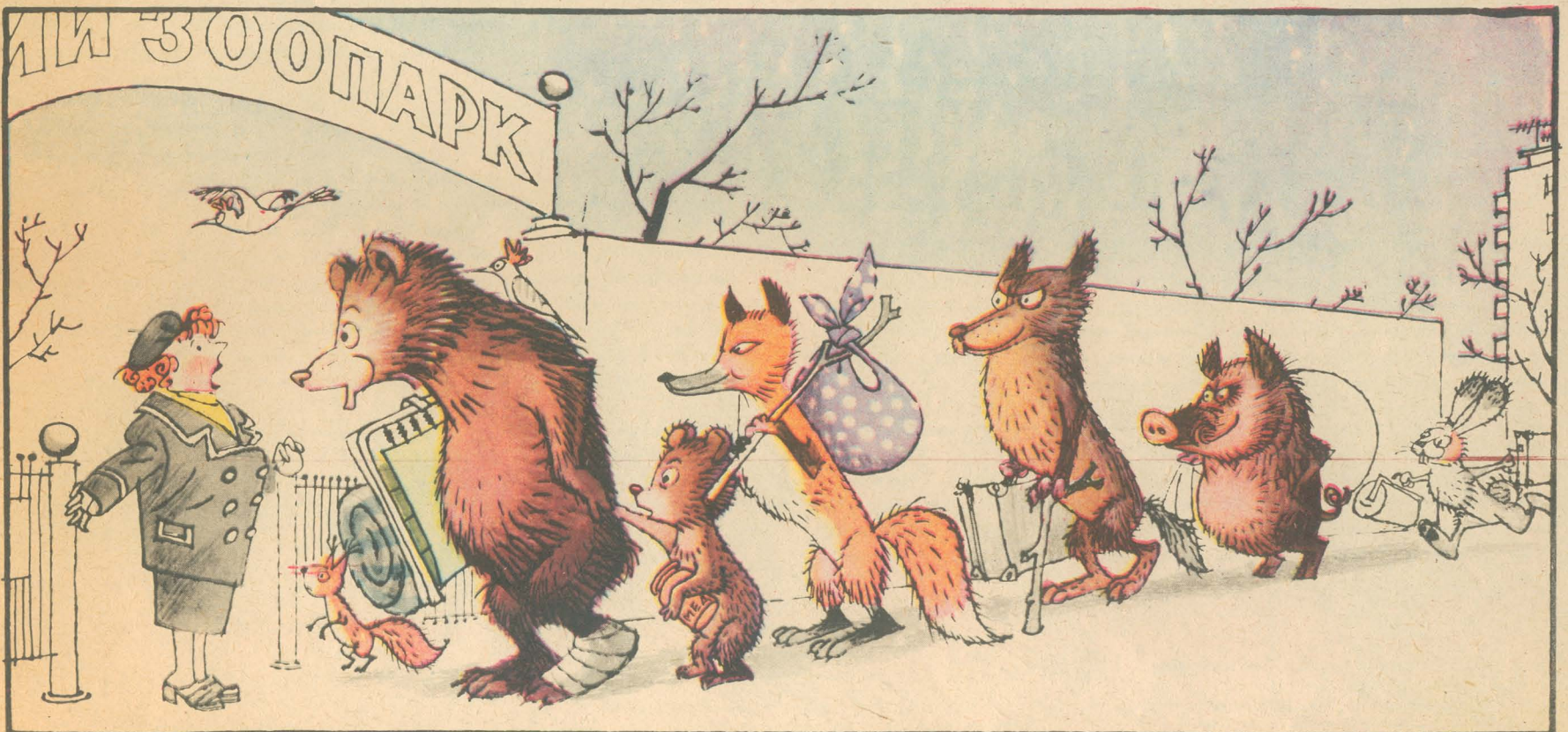
Ясно? Хіба треба ще виразніше сказати зрадникові і запродавцеві? На догоду Гітлеру Маланюк навіть Шевченка вважає нічим. Цей фашистський холуй сміє ображати, виливати цілі бочки наклепу і лайки на пам'ять славного народного Кобзаря.

Ось яким «поетом» показав себе українсько-німецький націоналіст! Ось на яких «творах» виховувалися ідейні прихильники коновальців і донцових, маланюків і бандер! Чи ж дивно тоді, що нинішні «лицарі» українського націоналізму або шукають нових хазяїв за кордоном, або сидять ще в лісових норах. Не дивно. Від віршів Маланюка до закривавленого ножа в руках націоналістичного бандита — один крок.

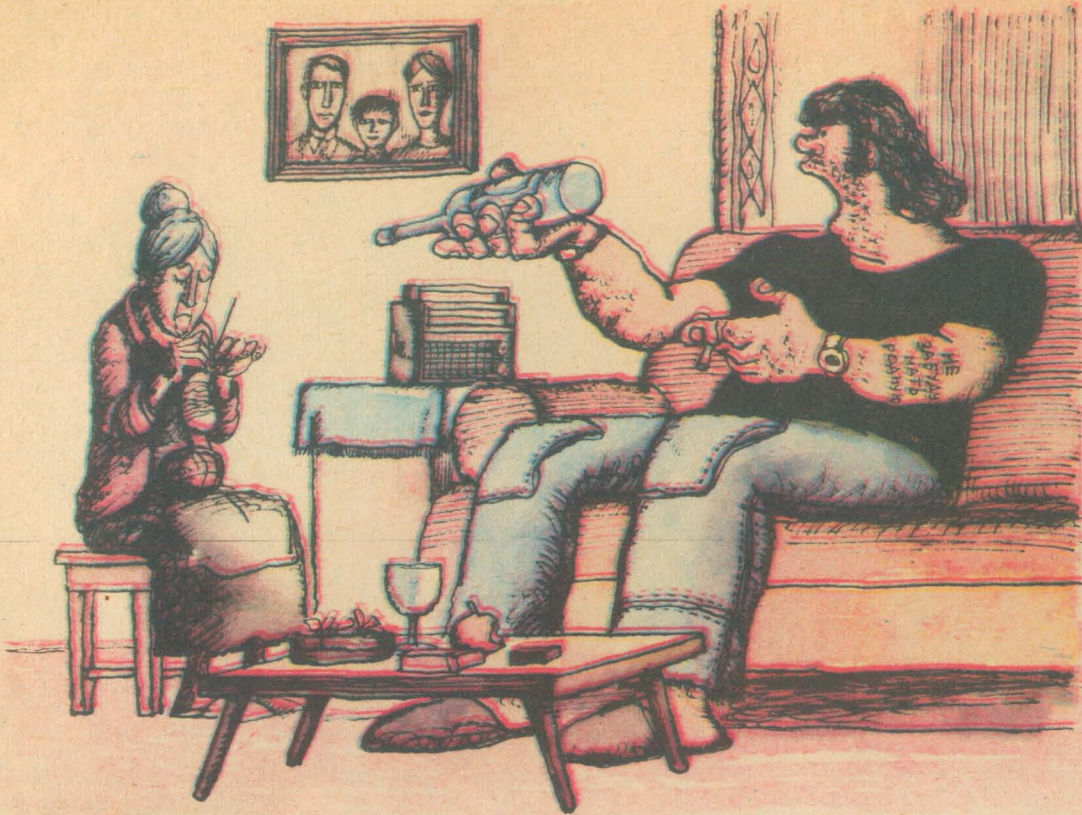
Немов передбачаючи в ліричному настрої цілковитий крах своїх лакейських надій на фашизм, Євген Маланюк писав: «Ми програли життя сатані, чорний гріх нас заплутав навіки...».

Дійсно програли, і програли вже раз назавжди. Залишився українсько-німецьким націоналістам тільки «чорний гріх зради», з яким їх остаточно вже заженуть у могилу всенародне презирство і ганьба. 1944 р.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Прийміть нас у зоопарк. У лісі від автомобілістів, мотоциклістів і туристів просто життя не стало.

— До чого ж ти, мамо, безпорадна! Не можеш прогодувати рідне дитя.

Заочна освіта — то для трудящої людини велике благо. Проте знаходяться хитруни, які умудряються заочно не тільки навчатися, а й... працювати. Саме такою подвійною заочницею виявилась В. В. Парфенова з м. Красног Лиману на Донеччині. При вступі до Слов'янського сільськогосподарського технікуму вона представила копію трудової книжки з фіктивним записом про те, ніби працює на Краснолиманському комбикормовому заводі. Насправді ж, як ви здогадуєтесь, її там і духу не було.

Коли ця комбінація розкрилася, Парфенову з технікуму виключили, а інспекторові відділу кадрів згаданого заводу Н. Т. Кошелевій, яка зробила їй ту фальшивку, дісталося на горіхи.

Проте минує деякий час — і подвійна заочниця вигулькнула в Костянтинівському сільгосптехнікумі — цього разу з підробою довідкою помічника гідротехніка колгоспу «Заповіти Ілліча» Краснолиманського району. Лист про це надійшов до Перця.

Як повідомив заступник міністра сільського господарства УРСР М. М. Руссол, В. В. Парфенову виключено і з Костянтинівського сільгосптехнікуму, а керівництву обох учбових закладів рекомендовано уважніше приглядатися до тих, кого вони приймають на навчання.

Лист до друга

Добридень, друже! Докотилися до мене чутки, ніби збираєшся у відпустку. Так я оце й думаю — а чого б тобі не приїхати до мене у селище Светлове (так у Каховці називається житломасив будівників Каховської зрошувальної системи), погостювати, відпочити, подивитися, як я живу. Гарантую теплу зустріч, скучати не дозволю.

Добутися до мене елементарно: поїздом чи літаком до Каховки, а звідти міським автобусом прямісінько на житломасив. Правда, мушу попередити (це якщо я тебе не зможу зустріти): у ранкові та вечірні години маршрутні автобуси, що належать автотранспортному підприємству № 21011, майже не ходять. Тому наберися, друже, терпіння почекати на одній з необладнаних зупинок, підвадних усім таврійським вітрам та дощам, годинку-другу, доки у водіїв отого славнозвісного АТП скінчиться довготривалий ритуал перезмінки та обіду...

Якщо виникне бажання, можеш до Светлова пройти і пішки. Але як ітимеш, по можливості уникай вулиць Спендіарова, Червоноармійської, Блюхера, Свердлова, Розі Люксембург, бо вони у непогідь, як кажуть корінні мешканці, — антипішохідні.

У самому селищі Светлове, де проживає понад десять тисяч чоловік, знайти мій будинок буде важкувато. Адже вулиць тут немає, а номери будинків ідуть чомусь не по порядку. А втім — не хвилюйся. Є один надійний спосіб мене знайти. От послухай. У нас на масиві кожного року щось копають — добудовують, перебудовують, доробляють, відтак знову руйнують. Руйнують тротуари, дороги, знищують зелені насадження.

Так от, мій будинок мало не останній із «могікан», біля якого не вирито ще жодної траншеї. Отож сам розумієш, що таке диво тобі покаже будь-який перехожий.

Дорогою, друже, обминай банюри, яких у нас сила-силенна, остерігайся трясовини біля будинку № 30, куди виходять підсобні приміщення нашого центрального гастроному. Словом, не вляпайся у якусь халепу. Бо хімчистка та баня працюють у нас, як мокре горить. Отож гляди, щоб не довелося

пішходралити назад у Каховку. Тільки не до лазні № 1, яка вже давно очікує на капітальний ремонт, а кудись ближче. Приміром, на центральний пляж, де окрім гусей та качок, трапляються й поодинокі купальники, яким також ніде помитися.

Як підніматимешся на мій третій поверх, у під'їзді будь обережним. Не наштрикнися на цвяхи в дошках. То будівельники з ПМК-223 міняють підлоги в квартирах, усуваючи власний брак.

Взагалі я своєю квартирою задоволений. Та й чого нарікати? На голову, як у свояка, що живе у Каховці по вулиці Набережній, 23, зі стелі не капає, а головне — є світло. Бо он у каховчан по вулиці Фрунзе вже другий рік напруга в електромережі ледь сягає 160—170 вольт. Сам розумієш, за таких умов користуватися пральними машинами, холодильниками, телевізорами складнувато. До речі, мій «Електрон» уже шостий місяць на ремонті в нашому телеательє. Але ти, друже, за культурно-масовий бік відпочинку не хвилюйся. Кінофільми все одно будемо дивитися! Лише, як іхатимеш із дому, прихопи парасольку, бо наш кінотеатр «Гренада» під час дощу добряче протікає.

А взагалі у нас жити можна! І то не біда, що повітря над Каховкою та Светловим систематично забруднюють котельні харчосмакової фабрики та заводу залізобетонних конструкцій; що у місті не побачиш жодної газетної вітрини; що вже котрий рік ми чекаємо відкриття нових торговельних центрів — у Каховці і у Светловому; що в приміщенні автовокзалу так тісно, що коли туди упахєшся, то вибратися уже не зможеш...

Але, звичайно, друже, усе це — не головне. Адже попереду — наша зустріч!

Отож чекаю! Приїзди!.. А втім, секундочку... Що це за бульдозер з'явився під моїм вікном?..

Лист до друку підготував Ю. ІЩЕНКО,
спец. кор. Перця.

Херсонська область.

Сміх — це щит серця і меч розуму.

ПРО СМІХ

Дотепники! Не розмінюйте золоте афоризму на мідні п'ятаки заялжених анекдотів.

У веселому коловороті каламбура не втоніть дитя розуму — Думку!

Крилатий афоризм ширяє на філософській орбіті.

З жартами — й дорога коротша.

Микола ПОЛОТАЙ.

ДОВІДКОВЕ БЮРО ПЕРЦЯ

«Порадь, шановний Перче: що мені робити з холодильником «Кристал-4» виробництва Васильківського заводу холодильників?»

Із таким от запитанням звернулася до мого довідкового бюро жителя Київ, учасниця Великої Вітчизняної війни, колишня лікарка, а нині пенсіонерка Софія Борисівна Брагинська-Старик.

Непросте запитання, коли врахувати, що свого часу я теж добряче посушив голову над тим, що мені діяти з багатьма бракованими холодильниками цього ж заводу, які надсилали на мою адресу розлючені покупці.

Відтоді васильківські холодильники змінили свою назву, зовнішність, певною мірою поліпшилася їх якість, але...

Але от конкретний типовий «Кристал-4», котрий у лютому цього року придбала майже дев'яносторічна Софія Борисівна. Придбала, спокусившись рекламним запевненням заводу, буцімто завдяки новій схемі та наявності автоматичного регулятора «Кристал-4» відмінно охолоджує усе, що треба охолоджувати, й при цьому споживає за добу 1,6—2 кіловат-години електроенергії, себто на суму від 1 крб. 90 коп. до 2 крб. 40 коп. на місяць. А це, природно, для старенької надзвичайно важливо, позаяк близьких і родичів у неї немає і живе вона на скромну пенсію.

Яким же, як пишуть репортери, було її здивування, а потім і розпач, коли новенький холодильник став не так охолоджувати продукти, як завзято «поїдати» електроенергію, з апетитом поглинаючи за місяць у середньому сто кіловат-годин!

Хоч Софія Борисівна у минулому й лікар, однак, цілком зрозуміло, встановити діагноз своєму енергоненажерливому підопічному їй було не під силу. Отож, починаючи з лютого й кінчаючи липнем, холодильник аж шість разів навідали й уважно вивчили досвідчені фахівці — од київського майстра товариша Кузнецова до завідуючої гарантійним бюро васильківського заводу М. К. Гук. Усі фахівці дружно запевнили власницю «Кристал», що відремонтують, відрегулюють і налагодять агрегат. Однак навіть вони нічого не змогли вдіяти з капасним приладом, а щоб їхня капітуляція перед ним мала більш-менш пристойний вигляд, на всі наступні скарги Софії Борисівни відповідали у тому дусі, що, мовляв, керівництво заводу порадилося і дійшло твердого висновку: апарат цілком справний...

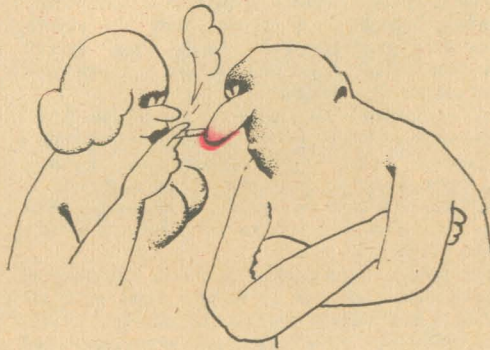
Зате коли те ж саме керівництво дізналося про запитання, з яким звернулася С. Б. Брагинська-Старик до мого довідкового бюро, то негайно відрядило до Києва повноважну делегацію, котра вмить забрала холодильник, повернула Софії Борисівні гроші за нього, а на додачу порадила більш ніколи не кулувати продукції васильківського заводу, оскільки вона — продукція — ще, на жаль, не зовсім досконала.

Таким чином, вважаю, представники заводу самі відповідали на запитання, адресоване довідковому бюро. А щоб я не був у цій історії, як мовиться, пасивною стороною, то дозволю й собі запитаннячко до директора заводу В. К. Шпильового:

— Шановний Володимире Костянтиновичу, чи настане, врешті-решт, час, коли вашої продукції старатимуться не здихатися, а навпаки — добиватися її? Це — по-перше. А по-друге, чи треба масово клепати ось такі неекономічні побутові прилади у той час, як усі ми боремось за економію кожної кіловат-години електроенергії? Як на вашу думку?

Мал. І. ЛОПАТИНА (м. Калач)

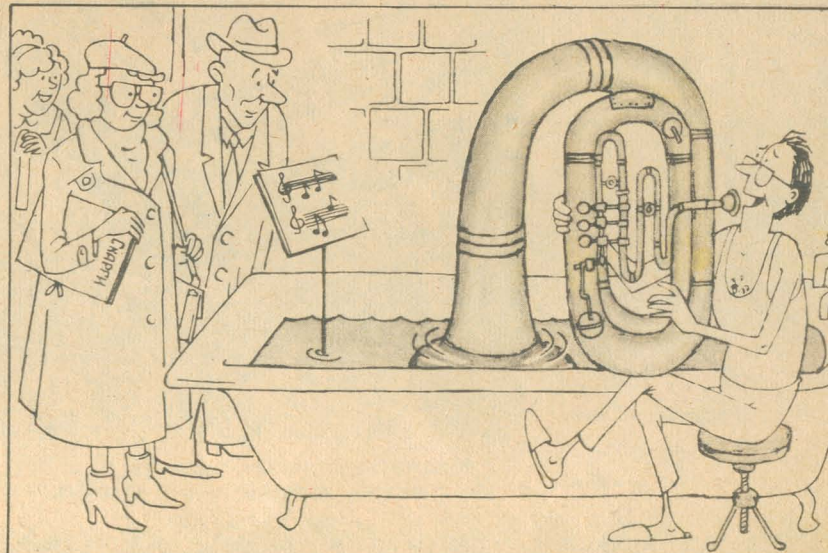
Без слів.

Мал. Ю. КОСОБУКІНА

Без слів.

Мал. В. ЧМИРЬОВА

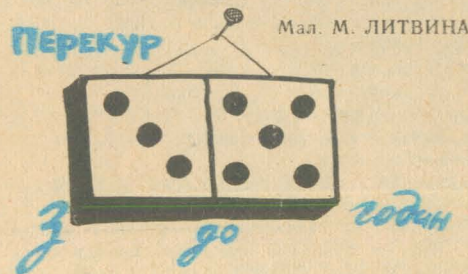

— Тепер сусіди перестали скаржитись.

Мал. Б. ПЕТРЕНКА (м. Вінниця)

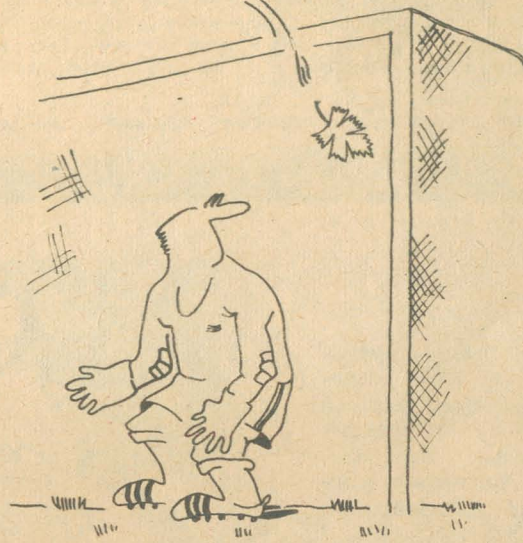

— Нічого не скажеш — ви сьогодні, нівроку, в голосі.

Мал. М. ЛИТВИНА

Мал. С. НАБЕРЕЖНИХ

Без слів.

Мешканець Львова через диспетчерський пункт замовив таксі на сімнадцяту годину тридцять хвилин. О сімнадцятій двадцять йому подзвонили:

— Таксі викликали? Машина номер 12-82 пішла до вас.

— Дякую, — сказав зрадлий пасажир, котрий перебував у доброму настрої, бо збирався на день народження до приятеля.

Ще за п'ять хвилин знову пролунав телефонний дзвінок:

— Машина вже біля вашого будинку, можете виходити.

— Уже виходимо, — ще раз подякував пасажир, безмежно зворушений таким турботливим сервісом.

Рівно о сімнадцятій тридцять він відчинив дверцята машини й привітався з водієм. Та раптом у відповідь почув:

— Ну й нахаба ви! Вже десять хвилин чекаю тут, а ви десь вовтузитесь. Ну, стривайте, я вас пам'ятав. Наступного разу викличете, то я вам покажу, начекаєтесь, поки приїду.

Пасажир отетерів:

— Стривайте, хіба я запізнився? Я ж замовив машину на сімнадцять тридцять...

— При чім тут «замовив»? — обірвав суворий водій. — Вам же дзвонили, що я вже поїхав до вас, повинні були негайно вийти й чекати. Совість треба мати! У мене ж план, а ви на це не зважаєте!

— Але ж у мене є свої плани, — несміливо зауважив пасажир.

Це остаточно вивело з рівноваги водія. І всю дорогу він у такому ж піднесеному тоні глумив пасажирів, що не можна бути несвідомим егоїстом, думати лише про себе, а не про план, який дають

таксистові. На завершення, щоб уже остаточно з'ясувати позиції, заявив:

— Кажуть, що ми, таксисти, іноді беремо на чай, а ви зате берете на коньяк. — Побачивши здивоване обличчя пасажирів, водій уточнив: — Не робіть такі очі! Так, так, ми знаємо, що за одну зарплату ніхто не дозволить собі роз'їжджати на таксі. Це вам кожен скаже!

Тут пасажирів дещо прояснилося. Таксист, виявляється, переконаний, що всі, кого він возить, живуть не на зарплату, тобто всі вони люди нечесні, а тому з ними можна і навіть треба розмовляти саме так. Щоб знали своє місце!

Згадав пасажир і інші випадки, коли він, бува, платив таксистові гроші, а той, навіть не збираючись давати здачу, казав: «До побачення!» А чого, справді, церемонитися з людиною, котра жирує не по зарплаті?! Раз сам бере на коньяк, то нічого з ним не станеться, коли іншому дасть на чай. Позиція цілком чітка.

І все ж поведінка таксиста видалася пасажирів дещо зухвалішою, ніж це дозволено нормою. І він вирішив поінформувати керівників міського пасажирського транспорту. За кілька днів відповідальний працівник об'єднання М. Л. Паволоцький відповів пасажирів: встановили, що віз його водій Куньо Степан Андрійович. Характеризується як середній працівник: стягнень не має, подяк — теж, план виконує, громадської активності не виявляє. Щодо згаданого випадку, то Куньо пояснив: так, він того дня їздив за такою-то адресою, пасажирів обслужив як має бути, в жодні гострі розмови з ними не вступав. І крапка. Тут я, широ кажучи, трохи засумнівався. Можливо, пасажир щось наплутав? Можливо,

справді нічого такого не було? Але своєчасно згадав, що тим пасажиром був не хто інший, як я сам. І їхав я не з дня народження, а щойно на день народження, отже, сумніватися у власній пам'яті не було підстав. До того ж, зі мною була й дружина.

Через три тижні після описаної поїздки ми зустрілися з директором автопідприємства І. А. Мавриєм.

— Викликав я Куню, розмовляв із ним. Він співає своєї: нічого, мовляв, не було. Але ми не сумніваємось, що все відбувалося саме так, як ви розповідаєте. І ви не сумнівайтесь: на нього буде накладено суворе стягнення.

Чому для цього треба аж двадцять днів, я, щоправда, не втямив.

Водночас подумав, що, мабуть, варто виступити в пресі і роз'яснити товаришів Куньові та деяким його однодумцям, що не всі їхні пасажирі «беруть на коньяк», що серед них, мабуть, трапляються й такі, котрі їдуть за свої чесно зароблені гроші. І тому не слід з ними поводитися так брутально, як Куньо.

Але в цей час до редакції надійшов лист від групи таксистів з Івано-Франківська, який трохи спантеличив мене. Автори писали, що вони здирають з пасажирів зайве не тому, що не шанують їх, і не тому, що хочуть це робити, а лише через те, що змушені. Бо, щоб помити машину після зміни, писали водії, треба щодня давати по 30—50 копійок, бо інакше помийте так, що потім будеш довго її відмивати. І механікові треба дати, бо той наступного дня може присікатися до дрібниці, і простоїш цілу зміну. А коли вже треба щось відремонтувати, то готуй не менше п'ятірки. А де ж брати ті копійки й карбованці? От і змушені стягати з пасажирів. Просили автори приїхати на їхнє автопідприємство 08001 і самому переконатися.

Цікаво стало. Поїхав. Якихось півтори години я вештався територією автопідприємства (спасибі, пройти туди і вийти можна вільно, ніхто не цікавився, хто я, чого сюди прийшов) — і переконався: справді, кожен водій, який за цей час приїжджав, совав працівниці на мийці монети. Одні робили це відверто, інші — тишком-нишком. Але давали всі. Немовби за встановленим чітким ритуалом.

Потім ми розмовляли про це з директором підприємства І. М. Пилипівим.

— Що ви кажете?! Дають?! — дивувався Іван Миколайович. — Ти диви! Уперше чую! То непорядок. От зараз видам наказ, щоб водії самі до мийки не підходили. Кожну машину туди підганятиме спе-

ціальний підгонщик. У нас в штаті є такий. Отже, ліквідуємо безпосередні стосунки водіїв з мийницями машин. І інших заходів вживемо!

Признаюся, я не певен, що директор уперше від мене почув, що шофери тицяють подачки обслуговуючому персоналу, бо про це вже писалось і в пресі, і в художніх творах, і навіть на кіноекрані таке показувалося. Але повірив, що заходів до припинення хибної практики директор здатен ужити.

Іван Миколайович, у свою чергу, запитав мене, примруживши око:

— А ви переконані, що коли ми в парку таку практику ліквідуємо, то після цього всі шофери припинять стягати зайве з пасажирів? Що всі до одного поводитимуться чесно?

Визнав: у цьому я не певен. Але якщо, зауважив, припинити в парках побори з водіїв, то це відбере в деякого з них принаймні одну з можливостей морально виправдуватися перед власною совістю, перед своїми знайомими та близькими.

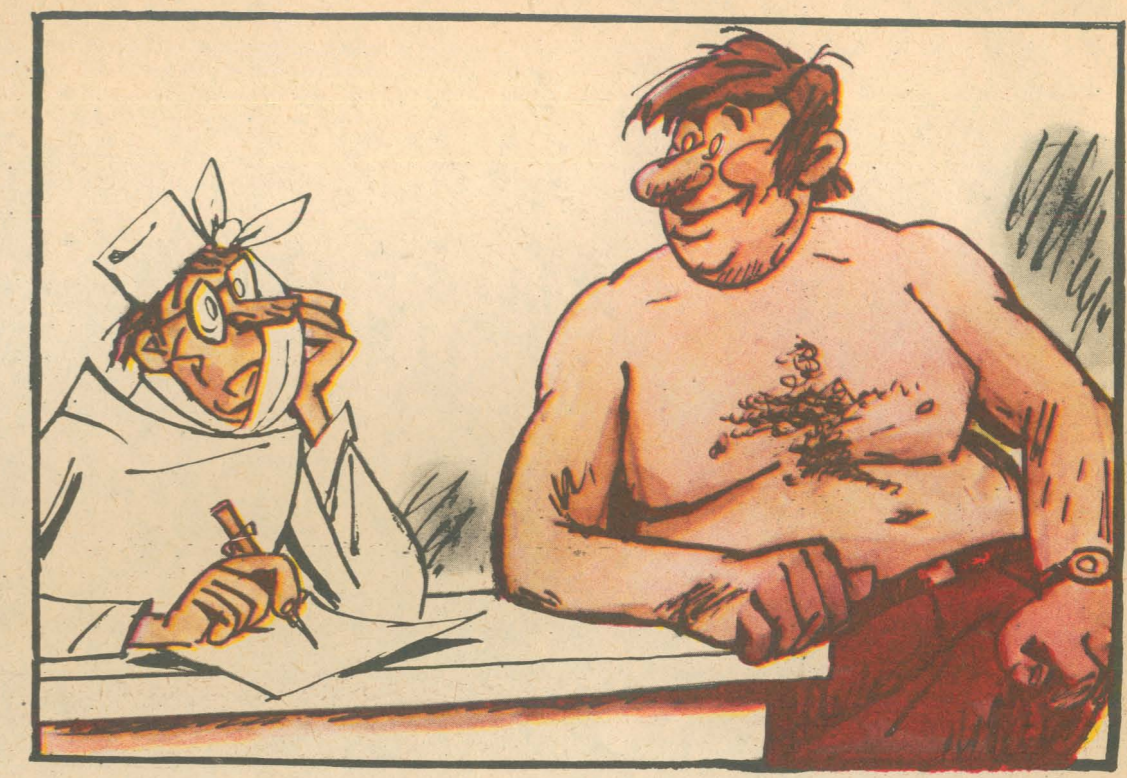
Звичайно, один лише такий захід справи не вирішить. Тут потрібна й копійка систематична виховна робота, створення в колективах атмосфери нетерпимості до здирництва. Слід постійно нагадувати, що водій таксі — це чесний трудівник, котрому жебрацтво не до лиця. (А що є випрошування, домагання або ж стягання так званих чайових, як не жебрацтво?)

Та головне: слід збільшувати в містах кількість таксомоторів, доводячи їх до науково розроблених норм. Щоб не пасажир ганявся за таксі, а таксі шукало пасажирів — у цьому ж бо основний принцип нормального обслуговування.

Бо інакше... Інакше, мабуть, я не зможу позбутися згадки про погрозу водія Степана Куня: «Наступного разу викличете — то я вам покажу».

О. КРУКОВЕЦЬ, спец. кор. Перця.

Львів — Івано-Франківськ.

— Ви мені видайте листок непрацездатності, а я вас до знайомої знахарки поведу. Вона добре зуби заговорює.

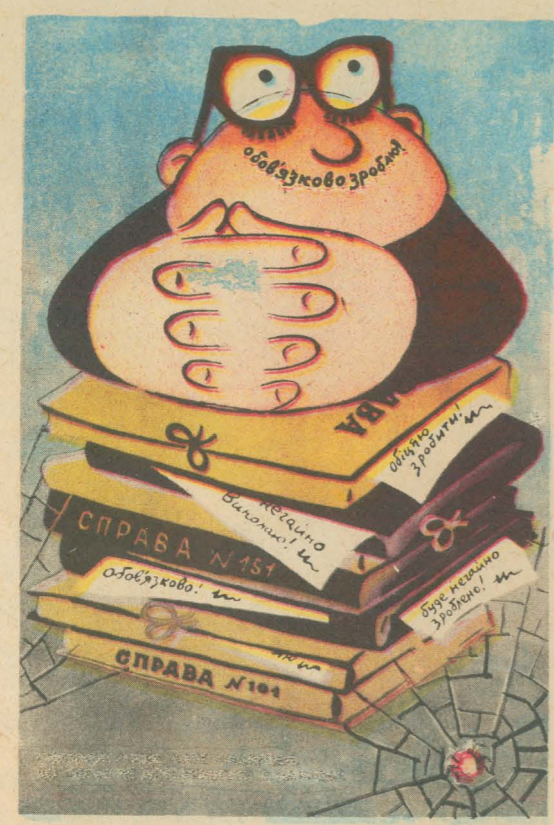
Дали перцю!

Коломийський (Івано-Франківська обл.) консервний завод випустив у банках партію такої рідини, якої споживачам ніколи не доводилось куштувати. Та що там споживачі, навіть досвідчені дегустатори, покуштувавши її, довго б чухали потилиці, вирішуючи, що б це могло бути. І лише етикетка свідчила, що та загадкова рідина — «Березовий сік». Про отаку халепу у виробництві консервного заводу розповідалося в замітці «Якби

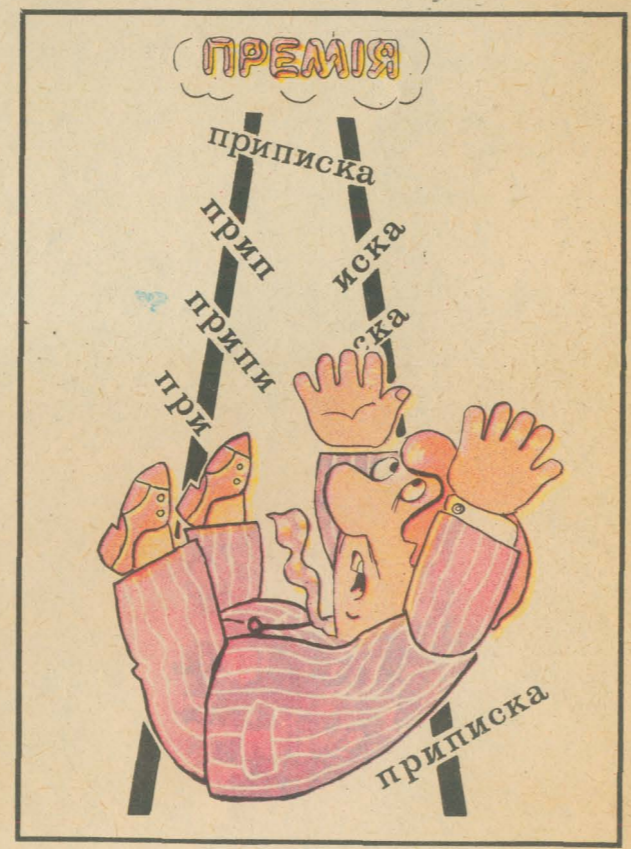
не етикетка...», надрукованої у розділі «Виставка ширнетреба» (№ 7 журналу).

Після виступу Перця було створено комісію, яка виявила винних у випуску бракованої продукції. З них і стягнуто повну вартість нанесених матеріальних збитків. А майстрів виробничого цеху Приленко М. І., Кушнірчук Г. М. та лаборанта Бандурко М. з їхніх посад звільнено.

Політвидав України розпочав добру справу: він видає добірки гострих сатиричних плакатів. Вміщуємо кілька плакатів художників В. Пашенка та В. Решетова.

Словами маже, наче смальцем, До справ не доторкнеться й пальцем.

Доведе драбинка ця До відомого кінця.

Державні гроші сіє рясно, Зате який скупий на власні!

Гримасам сервісу такого Навік закриємо дорогу.

Лице чиншу — Дубових душ.

ДВІ БАЙКИ

ЖАДНЮЧЕ МИШЕНЯ

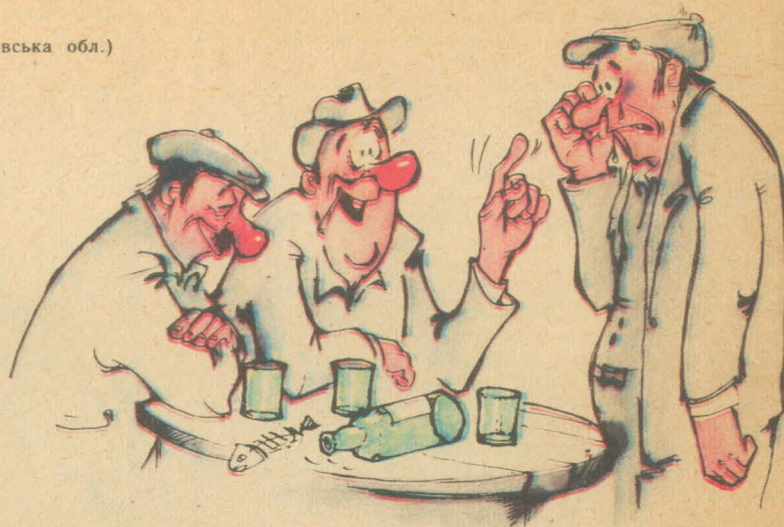
В коморі, щойно темна ніч настала,
З підпілля виліз мишенят гурток.
Аж глядь — біля діжі, що в закутку стояла,
Лежить кусочок сала.
Як для дрібноти — чималий шматок!
— Цур! Ось поділимо рівненько всім,
Аби не скривдити нікого! —
Найменше писнуло. А старший мовив строго:
— Заждіть! Спочатку я хоч крихту з'їм,
Тоді скажу, чи варто їсти,
А може, сало те не чисте?
Присів до знахідки, вмина смачне,
І так вже дбає — оком не моргне.
Чекали-ждали братики й сестрички —
Ось-ось гукне. І сторопіли: сала — ані кришки.
Ласун лиш морду лапками витира.
— Наш братик виріс! Став немов гора! —
Малеча запищала вся. — Ур-ра!
Аж тут і Кіт в комору шасть тихенько.
— Бі-бі... біжим! — стріпнулась дівтора
Та в нірочку швиденько
Одне за одним з усіх ніг.
Ось і ласун до нірочки добіг,
Такий товстенький, ситий.
Добіг та — тиць, круть так, верть сяк,
А в нірку не пролізе, неборак.
І закрутився, мов несамовитий...
— Це вже мос! — Кіт вусами повів.
Прищулився, присів
І стрибі! — нещасне пискнути не встигло,
Як на зубах захрумкотіло...

Кінець печальний. Але гарненький урок
Для тих, хто дбає лиш про свій роток.

ЗАЯЧА ПРАВДА

Тигр — наче онімів. Сопів похмуро Вовк.
В Шакала — дибом шерсть на спині.
Було, Бобер хотів щось мовить, та — замовк...
Могильна тиша на долині...
Ніхто — ані мур-мур: мовчати усі і — край!
Зненацька Лис поглянув Тигру в очі:
— А ми... Ми вашу думку знати хочем.
— Ну от, мою... Ти тут не загинай!
Я що? Мене, до речі, ніби не чіпають.
Тинь кинуто на вас — на ко-лек-тив!
На вас всі реп'яшки чіпляють.
От ви й кажіть, раз створили див.
Чи ж я в усьому розбиратись мушу?!
По цім — замовк... (А холод ліз у душу:
«Доскочив аж до Лева... От вам і Їжак!...
А щось скажи — за критику розправа...
Перепадає за все... Погана справа...
Та я скручу нікчому цю не так!»).
По хвилі знов заговорив:
— Тинь падає на ко-лек-тив!
Їжак увесь наш гурт звинив у злі:
Він ніби бачив у кущах кістки ягницьі
І пір'ячко курей та ще якоїсь птиці,
Мовляв, украдених в селі.
— Та це брехня! Наклепи злі! — Шакал завив,
— Їжак облив усіх нас брудом!..
Вовк теж: — Щоб з нас хтось крав, душив?!
За брехні він відповідати буде!
— Он Заєць, — мовив Лис, — хай скаже нам,
Чи в тих словах є правди хоч на грам.
Устань, голубчику, скажи, не бійся.
І Заєць, тіпаючись, звівся:
— Воно... якщо казати... Еге ж... брехня.
Гик... гик... — і сів, неначе п'яний, біля пня.
Метнувся Лис: — От бачте! Ясно все!..

І порішили:
«Їжак — наклепник. В лісі не грішили...»
А Заєць каявся нишком у своїх гріхах:
«Собака я. Збрехав. А все — проклятий страх...»
...То правда. Що ж від Зайця ви хотіли?!

— Васю, це тобі не на
роботу запізнюватись!

Я ТАК СОБІ МИСЛЮ

ГУМОРЕСКА

І що ти не кажи, а робочий день — це тобі не вихідний. У робочого дня своя специфіка. От ти, приміром, на роботі. Я ж тебе знаю. Приходиш на дев'яту. Сонце уже у вікно заглядає. Відчиняєш вікно, виганяєш муху, щоб не дзижчала. Муха якщо дзижчить, то неспокійно якось на душі. Не той ефект. Тільки-но замислишся, почнеш різні ситуації з майбутнього свого відпускнуго купально-чорноморського періоду уявляти, як вона все тобі отим дзижчанням перекомаркає. А в тебе ж настрої. А в тебе ж уява грає. Наче ти йдеш берегом, босими ногами по теплому золотому піску шльопаш, а до ніг твоїх хвилі голубі ласкаво туляться. А ти ведеш її за руку — у манливу незвідану далечинь, ген туди кудись, аж до Євпаторії чи й далі. Отак би йшов і йшов... Аж тут телефон розривається. Робота є робота, ти береш трубку. «Що? Ми вам не відправили? Це ви нам не відправили. І не кричіть, мені не позакладало. Культурно говоріть. Отак. Що ми вам не відправили? Бочкотару? Ми вам ящиків натомість більше дамо. Дивуйте-ви мене. Беріть, що дають. Ну, як хочете. Не заважайте працювати...».

Значить, на чому ти зупинився? Ага, ішов би та й ішов, за руки взявшись. А в небі чайки, а на морі штиль, а на душі благодать така неземна... То сонце на тебе через вікно гріє і будить багату уяву. Наче ти серед апельсинових кущів десь, чи в Андалузії, чи неподалік Ніцци... Гарно так.

Та раптом іще дзвінок. Робота є робота, ти знов береш трубку. «Алло, я вас слухаю. Іван Сидорович? Уже лечу!»

Іван Сидорович дивиться на тебе з непідробною цікавістю.

— Чого це в тебе лице якесь пожмакане? — питає. — Відбитки якихось предметів на ньому?

Цього разу ти таки недбало повівся зі своїм організмом. Поклав лице на рахівницю — і відбитки кісташок видно. Майже виробнича травма.

Та вже обід, допитуватись начальникові ніколи. Ти йдеш до їдальні.

— Дивусь мене, — кажеш у їдальні, як і завжди ось уже скільки років. — Коли-то жили гоголівські герої, а вже тоді в декого з приватного сектору харчування було поставлене на високу науково-технічну основу. Пам'ятаєте: сів, роззявив рота, а вареники самі в нього стрибають. Так це ж коли було? Ні кібернетики, ні електроніки тоді не знали. А ми тепер і з кібернетикою,

і з електронікою, а вареники вручну доводиться з миски тязати. Громхарч наш відстає від вимог дня.

По обіді, на жаль, не та робота. Ще важке по обіді працювати. Ледь до вечора донудишся. Дивись, за день і папір якийсь напишеш. І пошлють, бува, кудись. І вирішиш, бува, щось. Одне слово, напрацюєшся.

А вихідного дня що тобі робити? Ну, хіба що вдосвіта теща розбудить. І ти не кречеш, не стогнеш, знаєш, для чого тебе будять. Ідеш покірно на базар. «Почім, тітко, оця зузлястенка? Що? Вона, видасть, з яйцем, що дорога така. За яйце платити не буду». Ага, до бульйону петрушки не забути. Теща любить з петрушкою. А жінка — з гострими спеціями.

По дорозі додому — в рибний магазин зайти. І в хлібний. І масла взяти. І консервів. Що тут ще записано? Ага, огірків банку, картоплі, капусти, томатної пасти... Це вже стільки, що ти, може, й не донесеш. Доведеться вдруге йти. А хто не піде вдруге? Це ж просто. І задоволення.

— Наче не міг за одним разом? — сердиться теща. — Аби сюди-туди дарма ходити. Ногам горе...

Теща не розуміє, що ти дуже любиш по магазинах ходити.

Потім ти обід готував, підлогу натирав, килими вибивав, дітей на спині по кімнатах катав. Велика то насолода. Далі посуд мив. І слідом за тим вечерю варив. Програму «Час» не дивився. День злетів непомітно. І не зчувся, як ніч настала. Слав ти без сновидінь. А ще ж і завтра вихідний... Ще ж і завтра навідпочиваєшся.

Так ото я й кажу: робочий день — це такий не вихідний. Робочого дня тільки отих уявних всіляких ситуацій чоловік, бува, надивиться стільки, що аж голова до вечора замакітрється. А ще ж і папір якийсь, бува, доведеться написати. І на телефонний дзвінок відповісти. І рішення якесь прийняти. Коротше, навантаження велике. А вихідного дня? Тільки спочивай. Ну, сходи. Ну, зварив. Ну, помив. Ну, дітей покатав. Ну... Та це ж спочинок.

Так ото я так собі мислю: соромно нам, чоловікам, мати вихідні. Та ще два. Та ще підряд. Будьмо лицарями: давайте віддамо їх жінкам. Хай знають, на які жертви ми здатні. Заради них.

Іван ДУБЕНКО.

м. Полтава.

ДРУЖЕ ПЕРЧЕ!

Чи знаєш ти, що роблять люди на авторемонтних заводах?

Нехай це запитання не видається тобі дивним. Ми й самі добре знаємо, що на авторемзаводах повинні ремонтувати автомобілі. Але на практиці часом виходить навпаки.

Посилаємо ми, приміром, у Горлівку на ремонт двигун від ГАЗ-53 з абсолютно цілим корпусом, а одержуємо його назад з тріщиною блока, нехай і завареною. Така сама петрушка і на 1-му київському об'єднанні «Авторемонт», і на Криворізькому авторемзаводі, що на Сумщині. А в Черкасах прибули на ремонт автобуси ЛАЗ-672 стоять у таких спартанських умовах, що весь кузов у них, буває, викривається іржею.

Я міг би навести ще не один приклад більш ніж безцеремонного поводження з автомобілями та вузлами на авторемзаводах. Так і хочеться часом назвати деякі з них автоЛАМзаводами!

В. СЕРДЮК,
головний інженер Глухівського АТП 18034.

Сумська область.

Ми знаємо, що випадковість грає в нашому житті не останню роль. Буває, хочеш щось гарне зробити, а якась випадковість стає тобі на заваді. Наприклад, Кіровоградському ремзаводу весь час щось заважає зробити нам якісний ремонт дизельних двигунів. Тільки-но ми одержуємо з ремонту черговий двигун, як тут же він виходить з ладу. І все через якусь випадковість: то зламається колінчастий вал, то обірується клапани, то зникає потужність і падає тиск масла. Приклади можемо наводити десятками. І всі ці дефекти ремонтники називають випадковими, які вони, мовляв, передбачити не могли. Через ці випадковості ми, замість працювати, займаємося вирішенням конфліктів, що постійно виникають між нами і заводом.

Та чи не здається тобі, Перче, що за законами діалектики випадковість, яка часто повторюється, є закономірністю. А отже, виникає закономірне питання: чи не випадковим людям доручають таку відповідальну справу, як ремонт техніки?

Т. ТУРЧАНОВ,
ст. інженер-технолог групи надійності
Світловодської райсільгосптехніки.

І. СМЕЛЬЯНОВ,
головний інженер технагляду.

Кіровоградська область.

У нас у дитячому комбінаті дуже популярна серед малюків гра в кубики. Але і ми, вихователі, хоч як тобі здається дивним, теж пізроку граємо в цю гру. З того самого дня, як одержали з Дніпродзержинської меблевої фабрики тридцять комплектів дощок під назвою «шафи дитячі». Але як з тих дощок зробити шафи, ми не знаємо, а інструкції немає. Крім того, якби і була інструкція — все одно в комплектах не вистачає: а) ручок на дверцятка, б) вішалок і заціпок, в) заглушок, г) магнітних замків, д) болтів та інших кріплень, е) шурупів. А без цього, нам здається, навіть досвідчений майстер безпорадно б розвів руками.

Ми вже не раз писали на фабрику, запрошуючи і меблевиків узяти участь в наших іграх. Тільки чогось вони мовчать. Або соромляться своєї продукції, або наплювацьки ставляться до нас, споживачів.

Л. МИХЕЙЧЕНКОВА,
завідуюча дитячим комбінатом.

с. Янтарне Красногвардійського району Кримської області.

Хочемо розказати тобі, які унікальні майстри працюють на заводі «Іршавремверстат», що на Закарпатті.

Відправили ми туди на капітальний ремонт токарний верстат ІА616. Вартість ремонту за угодою складала 990 крб. Проте через певний час одержуємо з заводу телеграму, з якої довідуємось, що ця сума вже підскочила до 1100 крб. А коли наш представник приїхав забирати верстат з ремонту, то його чекав там новий сюрприз: на нас нараховано ще 800 крб. доплати.

Отже, ремонт верстата обійшовся нам удвічі дорожче, ніж було зазначено в угоді. Коли ж ми його включили, верстат затрептів, мов у лихоманці, з нього потекло масло, а наступної хвилини відлетів шків... Вісім серйозних несправностей нарахували ми у своєму верстаті після такого «ремонт». Проте викликаний нашою телеграмою представник із заводу так і не з'явився.

Словом, ми переконалися в тому, що іршавські ремонтники — дуже великі майстри дурні гроші з клієнта цупити. У народі таких майстрів називають шабашниками, ліваками. Але чому ж тоді вони працюють на державному підприємстві?

В. ВЕРГУН,

головний механік Львівського винзаводу.

Хочемо розповісти тобі про новий спосіб обслуговування клієнтів, який запроваджено на Клишківському відділенні «Сільгосптехніки». Тут не чекають, поки колгосп чи радгосп зробить якусь замовлення. А, передбачаючи бажання замовників, працівники відділення самі відправляють на їхню адресу речі, котрі вважають за потрібні. Так, до нас у колгосп «Нове життя» вони надіслали 6 електрорушників, 1700 підків, 100 амбарних замків та інші речі. І хоч нам вони ні до чого, гроші з нас злупили.

Уявляеш, Перче, який перспективний цей спосіб. Тепер відділення «Сільгосптехніки» гарантоване від заговарювання. А от ми, колгоспники, не гарантовані від сюрпризів, які, до речі, недешево коштують.

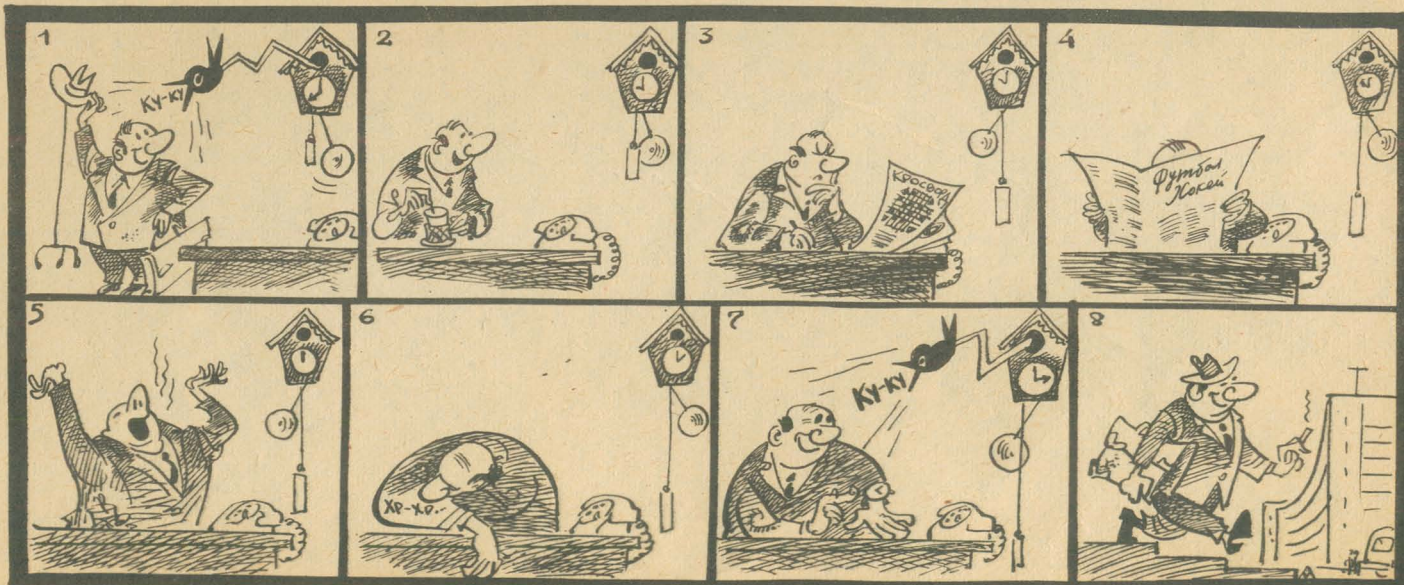
В. НІМЕЦЬ.

Чернівецька обл.

Мал. М. ЛИТВИНА

МУЛЬТИК
З ПЕРЦЕМ

Так робочий день і «прокукував».

ПЕТРУСЕВА ПРИГОДА

Простував Петрусь пішки полем.
Перепинило Петруся перекотиполе.
Перепинило, постояло, подивилося,
Потім повз Петруся прудко покотилося.
Петрусь перепудився, перелякався...
Перетремтів...

Поміркував,
Погагався.

Потім помчався підстрибом полем —
Перелякати перекотиполе!

САЛО СОЛОДШЕ

Смагляву суничку
Склювала синичка.
— Суничка солодка? —
Спитала сорока.
— Солодше — сало, —
Синичка сказала.

Ольга ПАВЛЕНКО.

З БОЛГАРСЬКОГО ГУМОРУ

Мама і дівчинка їдуть у трамваї. Проти них сидить дідусь із сивою бородою. Він спить.

— Дивись, мамо, Карл Великий...
— Що ти говориш? Хіба не знаєш, що Карл Великий давно помер!
— Нічого подібного! — відповідає дівчинка. — Бачиш, він трохи ворухиться...

* * *

Тото часто приходив додому такий брудний, що батьки мерщій заводили його у ванну під душ.

Одного разу вчитель каже йому:
— А ти виріс, Тото!
— Як же мені не вирости, коли мене без кінця поливають...

* * *

— Дивись, дивись, вже п'ять хвилин

вертоліт висить під хмарою на одному місці!..

— Мабуть, у нього закінчився бензин.

* * *

Маленький Пешко прийшов у взуттєвий магазин купувати собі шнурки.

— Які тобі? — запитує його продавець.
— Мені... один лівий і один правий! — відповів Пешко.

* * *

— На пляжі було три басейни: один з теплою водою, другий з холодною, а третій порожній, — читає вчителька нову задачу про басейни.

— Кому потрібен на пляжі басейн без води? — запитує один нетерплячий учень.
— Тому, хто не вмів плавати, — пояснив кмітливий Пешко.

Переклав Олександр КРОТКОВ.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Роки летять. Ой, як швидко летять! Як птахи перед негодою. Ось уже й діти вирости, дорослими стали.

Двоє їх у мене: хлопець і дівчинка. Дівчинка менша. Така вже слухняна, така розумниця! А хлопець — в армії вже другий рік служить — так цей змалку шибеником ріс. Непосидючий, як дзига. Рідкісний день минав без подій. Через нього я з усіма сусідами пересварилася. З Марією Ковалихою та Христею Чередою ще й тепер не розмовляємо, наче й незнайомі. У Марії теж двоє, а у Христі — троє, і всі хлопці.

А оце нещодавно йду. Дивлюсь: назустріч Марія суне. Хотіла я на другий бік вулиці перейти, щоб, значить, із нею не зустрічатися, а вона побачила мене і ще здала:

— Добридень, Галино Карпівно!

І такий у неї лагідний голос, ніби дорожчої від мене людини немає у неї. Я спочатку навіть розгубилася: з чого б це? Але виду не подала. Відповідаю теж доброзичливо:

— Здрастуйте, Маріє Никифорівно!

Щоб загладити ніяковість, питаю:

— Додому йдете?

Зупинилась ми. Слово за слово. І так ми добре поговорили, начебто поміж нами і чорна кішка не перебігала.

Прийшла я додому та й почала гадати: з чого б це Марія розчулилася. І так сушила голову, і с'як, однаково нічого не придумала. Увечері прийшов з роботи чоловік. Розповідаю йому. Він:

— А тут ніяких таємниць нема. Дочка у неї вже доросла. З нашим Павлом, мені казали, листується. Ось Марія і думає: може, сватами будемо. Та я тобі так скажу: воно й негарно, коли сусіди не в злагоді живуть.

Ось я тепер і міркую: треба буде мені не тільки з Марією, а й з Христею помириться. Дочка наша десятий клас закінчує, а у Христі троє синів. І всі такі ладні. А в житті усяке буває...

м. Васильків.

Віктор МОСКАЛЕНКО.

Мал. Ю. КОСОБУКІНА

Осіннє відрядження на південь.

На педагогічному небосхилі з'явилася багатообіцяюча зірка — Тамара Анатоліївна Отрошко, котра, за нашими припущеннями, здатна затьмарити навіть такі величини, як Ушинський, Макаренко, Сухомлинський.

Підстави для подібних сміливих прогнозів у нас ось які. В першому номері журналу «Начальна школа» за цей рік Т. А. Отрошко надрукувала статтю «Виховання чуйності і доброзичливості у дітей». Уже перші рядки цієї публікації вражають: не маючи солідного практичного досвіду вчительської роботи, Тамара Анатоліївна усе ж таки зуміла збагнути і оперативно донести читачеві те, що видатний педагог, директор Павлівської середньої школи на Кіровоградщині, Герой Соціалістичної Праці світлої пам'яті Василь Олександрович Сухомлинський виношував усе своє життя і лише практично під завісу його відкрив людям у книзі «Серце віддаю дітям».

Не вірите? Ось вам слова В. О. Сухомлинського:

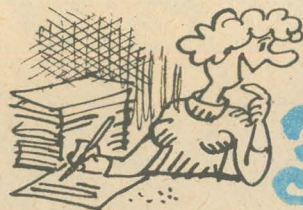
«Одне з виховних завдань радянської школи полягає в тому, щоб дитина серцем відчувала, що навколо неї є люди, які потребують допомоги, турботи, ласки, сердечності, співчуття.

Найголовніше — щоб совість не дозволяла дітям проходити повз цих людей, щоб добро людині дитина робила не з бажання виділитися перед іншими, а з безкорисливих спонукань».

Читаємо у Т. А. Отрошко:

«Найважливішим завданням радянської школи є виховання у дітей глибоких моральних почуттів, одним з проявів яких є здатність відчувати, що навколо живуть люди, які потребують уваги

ПЕРОМ ПО ПЕРАХ

НОВА ЗІРКА

і турботи, допомоги і співчуття. І завдання вчителя полягає в тому, щоб навчити дітей не проходити мимо людей, які потребують допомоги, щоб дитина робила добро не від бажання виділитися серед інших і одержати похвалу, а з необхідності, людської потреби, тому що інакше вона вчинити не може і не має права».

Спочатку я подумав, що нічого незвичайного немає. Просто Тамара Анатоліївна цілком поділяє погляди В. О. Сухомлинського на одне із завдань радянської школи. Але один з наступних абзаців переконливо засвідчив: ми маємо справу з винятковим явищем. Тамарі Анатоліївні на кожному кроці траплялися ті ж випадки, що й В. О. Сухомлинському. Судить самі. У Сухомлинського:

«Трапилося нещастя в сім'ї Володі. Його мама працювала штукатуром. Щодня вона їздила на роботу автобусом. Під час великої ожеледі автобус зіткнувся з вантажною машиною і маму було тяжко поранено. Лікарі казали, що

вона на все життя залишиться інвалідом. В цей же час тяжко захворів і помер дідусь, який дуже багато зробив для того, щоб Володя пішов правильним життєвим шляхом».

У Т. А. Отрошко:

«Трапилася біда і в сім'ї Андрія Б. Його мама працювала в колгоспній будівельній бригаді... Лікарі казали, що вона на все життя залишиться інвалідом. В цей же час тяжко захворів і помер дідусь, який багато зробив, щоб Андрій пішов правильним життєвим шляхом».

Лише кілька замінів — Володя став Андрієм Б., а його мати із штукатурки перекваліфікувалася в просту робітницю будівельної бригади, — зате як поглибшав текст, наскільки зворушливою стала розповідь!

Ідемо далі.

«Коли в Сашка захворіла бабуся, — розповідає у своїй книзі Василь Олександрович, — хлопчик став сумним, задумливим і водночас настороженим: скажеш йому слово — він здригнеться,

неначе від болю. А одного разу я побачив, як його великі чорні очі налилися сльозами. Діти сказали мені: «Сашко плаче...».

У Т. А. Отрошко:

«Коли у Петі М. захворіла бабуся, хлопчик став сумним, задумливим і водночас настороженим: скажеш йому що-небудь — він миттю здригнеться, неначе від великого болю. Одного разу я помітила, як він просльозився. Це помітили й діти. «Петя плаче, — сказали вони мені...»

Дочитавши статтю до кінця, я тут же подзвонив у Горбівську середню школу на Чернігівщині, де, якщо вірити підпису під статтею, Т. А. Отрошко сіє розумне, добре і вічне в першому класі, щоб привітати дирекцію з чудовим кадровим надбанням — без п'яти хвилин класиком педагогіки. Відповідь зі школи мене засмутила: під прізвиськом Отрошко ніяке майбутнє світло у них не працювало і не працює, але, за неперевіреними чутками, таке є на кафедрі педагогіки Чернігівського педінституту. Чутки підтвердилися, і я радий сповістити: не виключено, що незабаром ми станемо свідками появи «Педагогічної поеми», а якщо Тамара Анатоліївна Отрошко вдариться в художню літературу, то навіть — «Війни і миру». А чому б ні? «Цьому, звичайно, не можна навчитися з допомогою якихось спеціальних прийомів, — пише Т. А. Отрошко словами В. О. Сухомлинського. — Цього можна досягти лише завдяки емоційно-моральній культурі вчителя».

Гадаємо, емоційно-моральна культура авторки ні в кого сумнівів не викликає?

В. БОНДАРЕНКО.

САТИРИЧНІ МІНІАТЮРИ

ПРАКТИЧНИЙ ПІДХІД

Іде синок, іде в музичну школу.
— Не плач, Іванку, будеш трубачем.
Хоч слуху в тебе не було ніколи,
Зате сусідам нашим допечем!

Віктор ІРХА.

м. Сватове
Ворошиловградської області.

ЗДИВОВАНИЙ ВІЛ

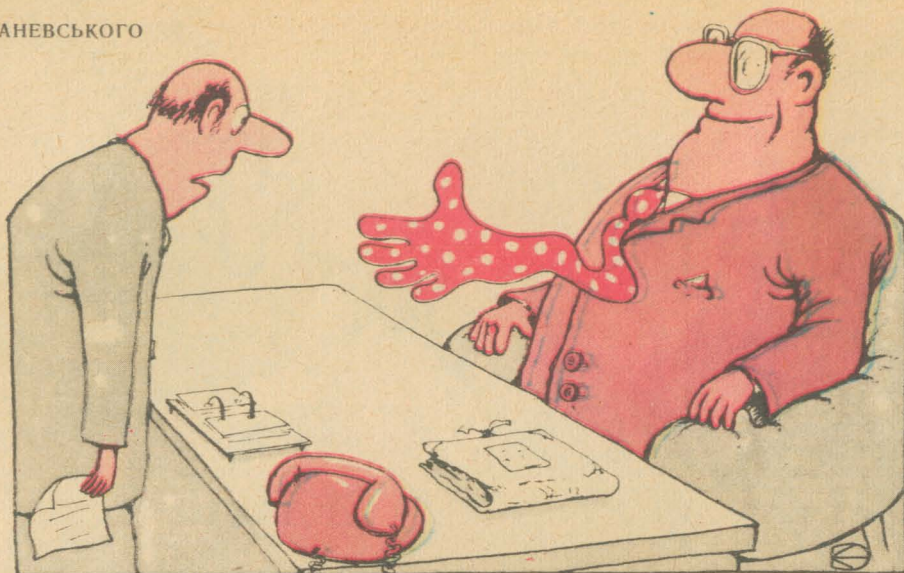
— Якщо Слона зробили з Мухи,
Скептично зауважив Віл,
Чому такий він... капловухий?
А головне — чому... без крил!?

ГОРДІСТЬ БЛОХИ

— Що не кажіть, а незвичайна я,
Пихалася одна Блоха собою,
Бо прабабуся, подруги, моя
Підкована була... самим Лівшою!

Є. КАРАМІНА,
М. РОЗУМНИЙ.

Мал. В. КАЗАНЕВСЬКОГО

Без слів.

ІРОНІЗМИ

Шукаючи вовка, знімали шкури з овець.

Водій так поспішав жити, що завжди перевищував швидкість.

Ніколи не відкладав на завтра те, що можна відкласти на післязавтра.

— Отрута не тільки вбиває, а й лікує, — виправдовувався аноміжник.

Впізнав себе із службової характеристики і був приємно здивований.

Не міг осідлати Пегаса і пішов на курси конярства.

Умів примушувати інших розплачуватись за свої помилки.

— Не вірю, що кількість переходить в якість, — сказав бракороб.

На відміну від своїх героїв детективіст будь-що намагався залишити слід в літературі.

Ю. ДОРОЩУК.

НА СВИНОФЕРМІ

— Петре Івановичу, а по скільки кілограмів ці поросята важать? — запитав голова у завідуючого свинофермою.

— Та кілограмів по тридцять, але якщо їх добре помити, то більше ніж на двадцять не потягнуть...

Повідомив В. ЯНИЦЬКИЙ.

с. Женишківці
Вінківського району
Хмельницької області.

МОЖЕ, Я МИНЕ

Тільки Іван на поріг, а жінка до нього:

— От добре, що ти прийшов заранню!.. Витягни води з колодязя, замішай свині їсти, а я побіжу за дитиною в дитсадок, — заторохтіла жінка.

— Ой, не можу, Ганно, щось у мене голова розболілася: і смикає, і сіпає, та так, що і встояти не можу...

— От шкода, — зітхнула жінка. — А я думала, що ми увечері до Марії на іменини підемо...

Надіслав Анатолій ІЛЬЧУК.

«Баби били Давидова по голові, але амбар залишився цілим».

(3 твору).

Надіслала В. БАРАНОВСЬКА.

«ДОПОВІДНА

на Мішка Михайла і Бобаль Юрія тому що згубили мені присадебну дянку тобто переїхали сани здоровими злоумышленно. Прошу виконком сільської ради розібрати справу вразі непридирнятя міри буду обращатися до Прокурора».

Надіслав М. ГОСПОДАР.

«Такі образи, як Маланка Волик, ходили і в інших селах».

(3 учнівського твору).

Надіслала Г. Г. РУДЕНКО.

Народні УСМІШКИ

— Та нічого, — каже чоловік, — ось я трохи полежу, то воно до вечора ще й мине...

Повідомив В. МАЩЕНКО.

м. Жашків Черкаської області.

ЩО Ж ТУТ ТАКОГО

— Слухай, Іване, я вже вп'яте прошу тебе, щоб ти повернув мені борг...

— Що ж тут такого! А як я тебе вісім разів просив, щоб ти мені позичив, і то нічого...

Повідомив А. РЕШЕТНЯК.

с. Біленьке Запорізького району
Запорізької області.

ПАМ'ЯТЛИВИЙ

Прийшов чоловік скаржитись в автоінспекцію:

— Я переходив вулицю, і мене мало не збила машина. Та ще шофер вийшов і вдарив чоботом.

— А ви номер запам'ятали?

— Аякже! Сорок п'ятий, ще й мідними цвяшками підбитий.

Повідомив В. СЕЙФУЛАЄВ.

с. Великий Чернятин
Старокостянтинівського району
Хмельницької області.

КОЛИ ПРИЙДЕ ПОРА...

На одному з уроків учитель запитав учня:

— Коли найкраще рвати яблука?

Учень одразу ж і відповів:

— Коли собака на прив'язі.

Повідомив М. МЕЛЬНИК.

с. Високе
Тетіївського району
Київської області.

Страшне перо НЕ В ПУСАКА...

«Заготівля кормів для громадського харчування триває».

(3 листа).

«Ми випили повлітра і попали на очі майстру і поняли что от судьби ні куда не уйдеш».

(3 пояснювальної записки).

Надіслав Анатолій ІЛЬЧУК.

«Баби били Давидова по голові, але амбар залишився цілим».

(3 твору).

Надіслала В. БАРАНОВСЬКА.

«ДОПОВІДНА

на Мішка Михайла і Бобаль Юрія тому що згубили мені присадебну дянку тобто переїхали сани здоровими злоумышленно. Прошу виконком сільської ради розібрати справу вразі непридирнятя міри буду обращатися до Прокурора».

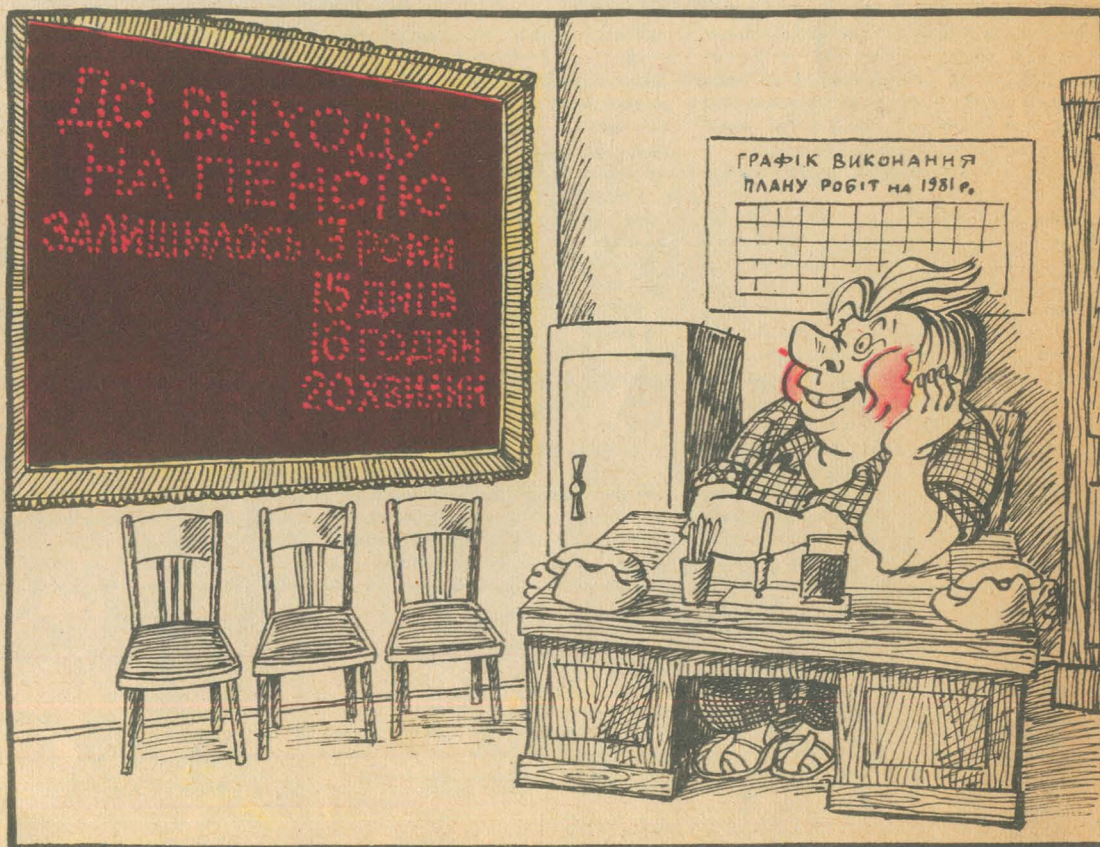
Надіслав М. ГОСПОДАР.

«Такі образи, як Маланка Волик, ходили і в інших селах».

(3 учнівського твору).

Надіслала Г. Г. РУДЕНКО.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

Без слів.

Іноземний

Малюнки з журналів: «ДИКОБРАЗ» — Прага, «ОСТЕН» — Скопје, «УРЗІКА» — Бухарест, «РОГАЧ» — Братіслава.

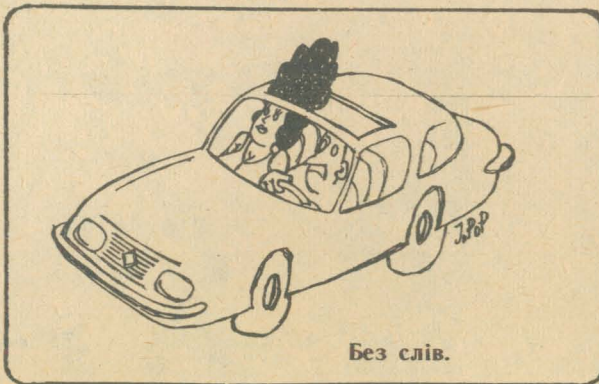
Гумор

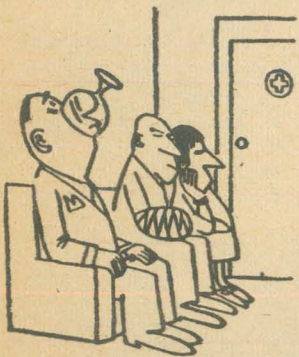
Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

Без слів.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ «Ребус у пляшці» — так називалася замітка, вміщена у розділі «Виставка ширнетреба» (№ 12 журналу), в якій йшлося про те, що в пляшках з пивом, яке випускає Шахтарський (Донецька обл.) пивзавод, трапляються сторонні предмети.

Після виступу Перця голова Шахтарського міського комітету народного контролю В. Л. Стародубов повідомив, що таке становище мало місце через несправність машини для мийки пляшок. Після обговорення замітки на зборах колективу пивзаводу мийну машину відремонтовано, а винних у випуску бракованої продукції покарано в адміністративному порядку.

★ Ще восени минулого року колгосп «Нове життя» здав на ремонт до Єланецької райсільгосптехніки два трактори МТЗ-50 та Т-74, а одержати їх з ремонту ніяк не може. Про це повідомлялося у замітці «Учіться обходитися малим», опублікованій у № 13 журналу.

Заступник голови Миколаївської облсільгосптехніки І. В. Каляк на цей виступ Перця надіслав відповідь про те, що згадані трактори відремонтовано і колгосп їх вже одержав. А осіб, з вини яких так довго зволікався ремонт, притягнуто до дисциплінарної відповідальності.

★ У тому ж номері журналу, у фейлетоні «Дещо про логіку» розповідалося про те, що в деяких селах Любарського району по року й більше мовчать радіоточки у колгоспників.

Як повідомив заступник голови виконкому Житомирської облради Г. А. Готовиць, фейлетон було розглянуто в облвиконкомі, після чого обласне управління зв'язку вжило негайних заходів по радіофікації сіл Стара Чорторія, Глезно, М. Деревичі та Дослідне поле. Нині усі радіоточки в Любарському районі відновлено і вони працюють бездоганно.

★ У листі жителів села Жабинців (Тернопільщина) писалося про те, що дорогу до їхнього села так розбито, що припинив курсувати автобус.

Голова Гусятинського райвиконкому В. М. Олійник повідомив редакції, що ремонт дороги проведено, і автобусне сполучення тепер відновлено.

★ Дорога між селами Тилівка — Башківці (Тернопільщина) розбита і давно вже потребує ремонту, та у керівників згаданих сіл ніяк не доходять до цього руки. Про це йшлося у листі колгоспників.

Як повідомив редакції заступник голови Шумського райвиконкому В. Ю. Погорілий, для ремонту дороги було завезено 400 кубометрів щебеню, і нині її вже впорядковано.

Отсканировал reduktorer для rutracker.org

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК

Редакційна колегія: С. ГЕРАСИМЧУК, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ,
С. ОЛІЙНИК, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА
(заст. головного редактора).

ВИДАВНИЦТВО
«РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 41-89-12, 41-89-15, 41-89-17.
Адрес редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 20 (1110)
(на українському мові).
Издательство «Радянська Україна».

Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 17.09.81. Підписано до друку 02.10.81. БФ 13500. Формат видання 70 × 108/8.
Офсетний друк. Умовн.-друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,1. Тираж 3.300.000. Зам. 04284.

© Журнал «Перець», 1981 р.

Рукописи не повертаються.

Передруковуючи із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Ордена Леніна комбінат печаті видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

У цьому номері гостює відомий датський карикатурист, лауреат міжнародної Ленінської премії «За зміцнення миру між народами», почесний член Академії художеств СРСР Херлуф Бідstrup. Вміщуємо три його карикатури.

Ненажерливе черево імперіалізму.

Яскрава картина метаморфози Пекіна.

Обійми Піночета.